

LIETUVOS GIMNAZIJŲ ASOCIACIJA

Kodas 191797076, Žirmūnų g. 37-1, LT-09106 Vilnius

LIETUVOS PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ ASOCIACIJA

Kodas 191361972, Geležinio Vilko g. 16, LT-01112 Vilnius

LIETUVOS PAGRINDINIŲ MOKYKLŲ ASOCIACIJA

Kodas 3580561, Baltijos pr. 53, Klaipėda LT-94125

LIETUVOS PROGIMNAZIJŲ ASOCIACIJA

Kodas 302862757, Didlaukio g. 23, Vilnius LT-97106

Lietuvos Respublikos Prezidentei

Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkei

Lietuvos Respublikos Vyriausybės ministrui pirmininkui

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo Ministrui

BNS, ELTA naujienų agentūroms

2015-03-03

Vilnius

ATVIRAS LAIŠKAS DĖL BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ TINKLO PERTVARKOS

Švietimo įstatymas bei poįstatyminiai teisės aktai nurodo, jog mokyklų tinklo pertvarka, prasidėjusi nuo 2005 m. ir jau vykdoma 10 metų, pagal dabar įteisintus mokyklų tipus turėtų baigtis iki 2015 metų rugsėjo 1 d. (Švietimo įstatymo 42 straipsnio 2 dalis). Lietuvos gimnazijų, profesinio mokymo įstaigų, pagrindinių mokyklų ir progimnazijų asociacijos nerimauja dėl LR švietimo ir mokslo ministerijoje vis dar kuriamų darbo grupių, siekiančių pakeisti bendrojo ugdymo mokyklų tinklo teisinį reglamentavimą. Nors Švietimo ir mokslo ministras 2014m. lapkričio 26 d. vykusiam Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto posėdyje yra kategoriškai pasisakęs, kad bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarka privalo būti užbaigta, o vidurinės mokyklos privalo persitvarkyti į dabar Švietimo įstatyme įrašytus mokyklų tipus, tos pačios ministerijos viceministras Rimantas Vaitkus savo straipsnyje „Ar bus vidurinių mokyklų rugiapjūtė?“ teigia: „Seimas dar turi laiko apsispręsti, ką daryti su likusiomis vidurinėmis mokyklomis. Vyriausybė, nemažindama lėšų, nors mokinių skaičius ir mažėja, sudarė galimybę savivaldybėms išsaugoti vidurines mokyklas ten, kur jų labai reikia. Dabar reikia Seimo sprendimo, kuris teisiškai įtvirtintų minėtą leidimą, o savivaldybės nebūtų priverstos „kapoti“ baigiamąsias likusių dvylikamečių mokyklų klases.“ Š. m. sausio 21 d. LMVA, LGA, LPMA, LPA ir kitų asociacijų atstovų susitikime su ŠMM vadovais viceministrė Genoveita Krasauskienė pasisakė už

įvairių grupių inicijuojamas Švietimo įstatymo pataisas. Pasak viceministrės, likusių vidurinių mokyklų likimas neturėtų būti toks pats kaip tinklo pertvarkos „išprievartautų“ mokyklų. Ar šiuo metu tokie raginimai yra pagrįsti, kai iki tinklo pertvarkos pabaigos liko tik keli mėnesiai, o atskiros mokyklos turėjo pakankamai laiko pasirinkti savo tolimesnį kelią?

Mums yra skaudu, kad LR švietimo ir mokslo ministerija pamiršo bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos tikslą - „sudaryti sąlygas plėtoti geros kokybės privalomąjį ir visuotinį švietimą, didinti jo prieinamumą už protingą, valstybei ir savivaldybėms pakeliamą kainą. Siekiama, kad Mokyklų tinklas būtų darniai veikianti, nuolat atsinaujinanti, švietimo programų įvairovę, jų prieinamumą užtikrinančių ir atsakomybę už švietimo kokybę besidalijančių valstybinių, savivaldybių ir nevalstybinių Mokyklų sistema“. Bandymai pakeisti savivaldybėse kuriamus bendrojo ugdymo mokyklų tinklus, prisidengus mokyklų specializuotomis programomis ar tiesiog rengiant dabar galiojančių teisės aktų pakeitimus, kurie leistų išlikti vidurinėms mokykloms, griauja pasitikėjimą dabar įgyvendinama Lietuvos Respublikos švietimo politika ir nukreipiamas dėmesys nuo svarbesnių švietimo probleminių klausimų.

Prašome aukščiausių šalies vadovų pareikalauti, kad bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarka būtų baigta pagal iki šiol galiojančius teisės aktus, nes:

1. Dažni įstatymų ir poįstatyminių teisės aktų pakeitimai neleidžia užbaigti jau daugiau kaip dešimtmetį trunkančią bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarką, kuri gali būti atidėta jau trečią kartą.

2. Valstybė, kurdama kitokio ugdymo mokyklas, pirmiausiai privalo užtikrinti kiekvienam gyventojui galimybę mokytis pagal valstybinio ugdymo privalomas programas, sudarydama sąlygas jaunesniojo amžiaus vaikams mokyklas lankyti kuo arčiau gyvenamosios vietos. Be to, neišku, kur didmiesčiuose bus atidarytos norimos įteisinti privalomos priešmokyklinio ugdymo grupės. Dabar kai kuriose didmiesčių mokyklose yra mokinių perteklius. Dėl to 6-12 metų mokiniai priversti aplenkti šalia esančią mokyklą ir vykti į pakankamai toli nuo gyvenamosios vietos įsikūrusias ugdymo įstaigas (šiuo metu taip yra su ikimokyklinio ugdymo įstaigomis Vilniaus mieste).

3. Savitos, netradicinės mokyklos turėtų būti kuriamos ten, kur jau yra įtvirtintas privalomas programas įgyvendinančių bendrojo ugdymo mokyklų tinklas. Reikia pabrėžti, kad dabar kuriamos „profesinės žinių mokyklos“, kurios didina mokinių krūvį, nukreipia dėmesį nuo pradinio bei pagrindinio ugdymo programų tikslų – mokinių raštingumo, skaičiavimo, bendravimo įgūdžių ugdymo.

4. Atsiranda reali tikimybė, kad dabar esančios progimnazijos pradės komplektuoti klases pagal antros pakopos ir vidurinio ugdymo programas, o gimnazijos - pagal pagrindinio ugdymo pirmos pakopos ar/ir pradinio ugdymo programas. Jau pertvarkytų bendrojo ugdymo mokyklų bendruomenės jaustųsi apgautos dėl nenuoseklios valstybinės politikos vykdymo.

5. Iškyla grėsmė profesinių mokyklų tinklo plėtrai. Valstybinėje švietimo strategijoje numatyta, kad ateityje šiose mokyklose mokysis 30 procentų mokinių (dabar mokosi 15 procentų). Profesinėse mokyklose mokiniai, baigę progimnaziją arba pagrindinę mokyklą, kartu su viduriniu išsilavinimu įgyja ir profesinę kvalifikaciją. Tokiu būdu jaunimas greičiau integruojasi į darbo rinką - juk kvalifikuotų specialistų labai trūksta. Jei rasis daugiau ilgųjų gimnazijų (vidurinių mokyklų), jos konkuruos su profesinėmis mokyklomis, nes, kaip rodo patirtis, siekiant dirbtinai išsaugoti mažėjančias mokyklas ar užsitikrinti didesnę mokyklos biudžetą pagal „mokinio krepšėlį“, bet kokia kaina stabdomas mokinių perėjimas į profesinio ugdymo grandį.

6. Tyrimai rodo, kad priimtų sprendimų dėl mokyklų tipų ir tinklo pertvarkymo keitimas ar įgyvendinimo vilkinimas neleidžia mokyklų bendruomenėms koncentruotis ties ugdymo kokybės klausimais.

7. Reformos užbaigimas pagal galiojančius teisės aktus sudarytų sąlygas racionalesniam ir efektyvesniam švietimo lėšų panaudojimui.

8. Dėl kriterijų keitimo nebaigus tinklo reformos Lietuvos savivaldybės atsiduria nelygių galimybių situacijoje.

9. Kai kurių savivaldybių bei valdžios institucijų neatliktus darbus, neveiklumą ir atsakomybę bandoma paslėpti tariamomis iniciatyvomis, kad dar kartą atidėtų reformos baigimo terminą. Tai naudinga ir reformai besipriešinančioms kai kurioms tautinėms mažumoms bei neveiklumu pasižymintiems vadovams ir mokyklų bendruomenėms.

Reikalaujame, kad visi įstatymai turi galioti visiems, jie negali būti kaitaliojami, reikia vienodai iš visų reikalauti, kad jų būtų laikomasi. Įstatymų kaitaliojimas griauna pasitikėjimą, sudaro prielaidas neveiklumui. Esame pasiryžę bendradarbiauti bei dalyvauti lygiaverčių narių teisėmis visose darbo grupėse, kurios sprendžia bendrojo ugdymo mokyklų klausimus. Visos pertvarkos švietimo sistemoje ir mokykloje turi būti vykdomos žvelgiant į visumą ir pakeitimai vykdomi tik įvertinus galimas pasekmes.

Lietuvos gimnazijų
asociacijos prezidentas

Edmundas Grigaliūnas

Lietuvos profesinio mokymo įstaigų
asociacijos prezidentė

Elena Pelakauskienė

Lietuvos pagrindinių mokyklų įstaigų
asociacijos prezidentas

Darius Mockus

Lietuvos progimnazijų
asociacijos prezidentas

Viktoras Blinovas

Edmundas Grigaliūnas, (8 5) 276 6495. Žirmūnų g. 37-1 Vilnius